

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

435. Quid possit Parochus circa delegationem administrandi saramenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

parochiale beneficium, sed jam non habet amplius (idem intelligendum dicit de eo, qui habuit, & non habet amplius dignitatem superiorem cum ordinaria jurisdictione) quia dimisit illud (secus namque censetur de eo *num. 34.* cui ablatum beneficium parochiale hoc crimen, demeritiam, aut supervenientem imperitiam, vel malos mores; quia tunc approbatio in collatione beneficii praestita aufertur, & privatur talis publico idoneitatis testimonio) absque nova approbatione excipere confessiones, intellige, quoties ei conceditur alibi jurisdictio. citat pro hac sententia Leand. de S. Sacram. *to. 1. de Sacram. tr. 5. q. 65.* Joan. à Cruce de poenit. *q. 5. dnb. 8. concl. 4.* Villalob. *to. 1. tr. 27. claus. 9. §. 1. n. 4.* Rodriq. in Bullam in addit. *§. 9. n. 4.* Basil. legion. & c. Rationem dat *n. 34. & 35.* nimirum, quod Trident. nihil aliud intendat requirendum approbationem, quam ut quis sit approbatus, vel per approbationem Ordinarii, vel per collationem beneficii parochialis; hæc autem approbatio, quæ eadem est cum dicta collatione, non fecit ac hæc jam præexistit, eodemque modo se habeat, sive conferret, sive dimitteret beneficium, nec fit, cur hoc publicum testimonium idoneitatis in collatione beneficii parochialis ab Ecclesia praestitum tollatur, aut sublatur praesumatur, dum à tali sublato non est beneficium ob mutationem factam in moribus, vel idoneitate, sed sponte dimissum. Ad hoc autem, quod in contrarium urget Suar. Tridentinum loqui de praesente, exigens, ut habeat actu beneficium parochiale; standum autem verbis legis, dum ea merè à jure positivo dependet, responderet, sufficienter stari verbis Tridentini, dum per ea solum intendat, ut nullus audiat confessiones, de cuius idoneitate non constat, aut per approbationem Episcopi, aut per publicum Ecclesiae testimonium, quod praestatur in collatione beneficii parochialis, & non in ejus retentione, unde illud, sponte dimisso beneficio perseverat. Ac denique *n. 36.* subjungit Mendo, non posse hinc inferri praelatos quæ regulares, qui in ordine ad suos subditos regulares ex ipso munere praelaturæ censentur approbati, post eam relictam vel finitam manere approbatos respectu illorum. Tridentinum siquidem non exegit approbationem Episcopi, aut beneficium parochiale in his, qui essent audituri confessiones Regularium, nihilque quo ad Regulares in hoc puncto immutasse, sed reliquisse jus commune antiqui Religionibus illarum, vi cuius exponunt superiores suis subditis confessorios pro suo arbitrio; adeoque jam stando isti juri, ii, qui praelaturam jam reliquerunt, non possunt audire confessiones ullius Regularis, nisi denuo à superioribus in confessorios designentur. Hoc tamen ex sententia hac Andreae Mendo sequi videtur, quod Sacerdos alius secularis semel citra omne beneficium parochiale vel curatum approbatus pro certo loco, v.g. in ordine ad juvandum parochum, dum dimissa hac cura subsidiaria, possit in eodem loco postmodum adhuc audire confessiones consentiente parochi, & sic consentiendo, vel etiam ad hoc invitando dante ei jurisdictionem. Siquidem & praestitum ei semel ab Episcopo idoneitatis testimonium perseverat, nec per talem dimissionem mutatur.

5. Resp. quartò: potest parochus, etsi verè talis non sit ob impedimentum juris merè humani (secus est, dum procedit à jure divino aut naturali, v.g. dum à parte rei non est verus Sacerdos) dum communi errore pro tali habetur, valde absolvere, uti & alia sacramentaliter ab eo gesta valent, Barb. de off.

P. Lehren, Fori Benef. Pars I,

paroch. *c. 27. n. 27. & seq.* citans Abb. Innoc. Jo. Andri Bald. Anchar. & c. in *c. dudum. de elect.* Valer. de different. inter utrumque; for. v. nullitas. *diff. 2. n. 2.* Nav. in *c. placuit. de poenit. d. 7. n. 179.* ubi etiam subdit: quod si notoriè quis suo titulo & possessione juris privaretur, sed non ad eò notoriè, quin possessionem facti retineret, & à superiore toleraretur, gesta ab eo in tali casu in foro conscientiae valitura. uti etiam dum quis ipso jure privatus est administratione publica, beneficio, officio, valere ejus acta ante criminis declarationem, concurrente communi populi, vel majoris partis errore, docent præter Nav. Azor. *p. 1. l. 5. c. 8. q. 2. & p. 2. l. 7. c. 17. q. 4.* Sanch. de matr. *d. 22. n. 56.* apud Barb. *l. cit. n. 30.* Requiritur nihilominus ad hoc, ut acta per talem valeant, adeoque ut parochus talis putatitius valde absolvat, præter communi errore titulus à superiore (& quidem legitimo. Barb. *l. cit. n. 8.* ex Sanch. *l. c. n. 50.*) collatus, quamvis invalidus ob vitium aliquod latens, ita ut si sine titulo & auctoritate superioris legitimi se intrusit in officium parochi Judicis & c. licet communis error facti accedat, gesta per illum quo ad utrumque forum pertinentia sint invalida. Barb. *l. cit. c. 27. n. 33.* citans Sanch. *ubi ante n. 49.* Suar. in *3. p. to. 4. d. 26. l. 6. n. 7.* Less. de just. *l. 2. c. 29. du. 8. n. 68.* Con. de Sacram. *du. 8. d. 3. n. 22.* Filiuc. *tom. 1. tr. 7. c. 9. n. 227.* Fagund. in *prac. 2. Eccl. l. 7. c. 2. n. 73.* Regim. Villalob. & c. contra Basil. Pont. de matr. *l. 3. c. 22. n. 46.* & Joan. Sanch. *select. disp. d. 44. num. 4.* censentes ad hoc, ut gesta in utroque foro valeant, sufficere solum errorem communem.

6. Resp. quintò: potest parochus tempore interdicti (etsi vi *c. non est vobis. de spons.* non nisi morientibus & infirmis posset administrare sacramentum poenitentiae) jure recentiore, nempe vi *c. alma mater. de sent. excom. in 6.* administrare illud etiam sanis; eò quod (quæ ratio datur in *c. alma mater*) propter pronitatem & facilitatè hominis ad peccandum sit sumè necessaria poenitentia; modò tamen recipiens hoc Sacramentum extra mortis periculum non sit excommunicatus; vel etiam non sit aliquo modo in causa culpabilis, ob quã latum est interdictum: aut non sit specialiter interdictus. Barb. *l. c. n. 41.* citans Covar. ad *c. alma mater. p. 2. §. 3. n. 1.* Henriq. in *sum. l. 13. c. 4. §. 1.* Ugol. de cens. *tab. 5. c. 7. §. 7.* Sayr. de cens. *l. 5. c. 7.* Suar. *to. 5. d. 33. §. 1. n. 13. & seq.*

Quaestio 435. Quid possit parochus circa delegationem administrandi Sacramenta?

1. Resp. primò: potest parochus seclusà Episcopi reservatione dare alteri, etiam simplici sacerdoti licentiã administrandi Sacramenta parochianis suis, excepta poenitentia. Barb. *cit. c. 27. n. 37.* testans, sic rescriptis S. Cong. negotiis Episc. & Regular. prapositam Episcopo Castellanenfi Anno 1629. 23. Aug. ubi etiam, quod Episcopus hoc ipsum prohibere non debeat. Possev. de off. curati. *c. 5. n. 50.*

2. Secundò: in specie potest parochus alieno sacerdoti etiam citra necessitatem dare commissionem, seu licentiã solenniter baptizandi infantem aliumve suæ parochia. *c. interdicimus 16. q. 1.* Barb. de off. paroch. *c. 18. n. 9.* cum communi, etiam Religioso. Barb. *ibid.* Laym. *Th. mor. l. 5. tr. 2. c. 7.* Tamb. de jure Abb. *to. 2. d. 4. q. 1. n. 2.* Item ob rationabilem causam (puta si parochus ob baptizandorum multitudinem, infirmitatem gravem, vel excommunicationem Baptisum petentibus, neque per se, neque per substitutum sacerdotem satisfacere possit) Diacono; cum Diaconi ordinentur, ut sint ministri sacerdotum, adeoque valde congruenter committuntur iis

ministeria sacerdotalia, quorum ipsi capaces sunt, Laym. *l. cit. n. 3.* Barb. *l. cit.* Idque etiam extra necessitatem extremam, Laym. *ibid.* Subdiacono tamen alterive Clerico inferiori id committere non potest. Laym. *ibidem.* De cetero Sacerdos alienus multo que magis Diaconus citra necessitatem sine licentia proprii Sacerdotis expressa, aut rationabiliter præsumpta solemniter baptizans peccat mortaliter. Laym. *l. cit. n. 1.* Barb. *l. cit. n. 11.* cum usurpet sibi jurisdictionem & munus alterius, Erlicet Sacerdos talis sit, cui vi ordinationis suæ competere potest officium ordinarium baptizandi, hoc tamen actu immediatè & proximè illi non competit ab ordinatione, sed ex data ei potestate jurisdictionis ab Ecclesia. Laym. *loc. cit. n. 2.* Non tamen per hoc incurrit irregularitatem aut excommunicationem, cum hæc pœna nullibi expressa, Barb. *l. c. n. 11.*

3. Tertio, potest delegare potestatem audiendi confessiones suorum parochianorum alteri Sacerdoti, ut colligitur ex *c. omnis utriusque sexus.* quatenus ibi præcipitur, ut fideles confiteantur Sacerdoti proprio, id est, ordinario, vel alteri non ordinario de ejus licentia, seu ex commissione proprii, ut bene explicat Azor. *p. 2. l. 3. c. 12. q. 10.* Laym. & c. apud Barb. *l. cit. c. 19. n. 24.* Imò hanc potestatem hic & nunc alteri Sacerdoti facere, & parochiano suo licentiam dare tenetur, quoties præsumere potest, subditum suum habere justam causam confitendi alieno. Ugol. *de off. Ep. c. 15. §. 8. n. 5.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 13. n. 3.* cum communi. Quod si autem justè petenti hanc licentiam negaret, nec is sine periculo fama, salutis & c. ei confiteri posset, neque hanc licentiam ab Episcopo petere, vel obtinere posset, probabilior & vera sententia, ut ex Laym. *loc. cit.* inquit Barb. *n. 26.* habet, non posse talem adhuc confiteri alteri sacerdoti (intellige, nisi hic aliunde, nempe à Papa speciale ad hoc privilegium, ut plures Regulares habent, haberet) aut validè ab eo absolvi; sed, ut inquit D. Thom. *in supplem. q. 8. a. 4. ad 5.* apud eosdem AA. periade se haberet, ac si eopiam confessorii destitutus esset: hoc ipsum satis indicat textus *c. omnis utriusque sexus. de pœnit. & remiss.* ubi dicitur: *Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit de justa causa sua peccata confiteri, licentiam prius postulet & obtineat, cum aliter ipse illum non possit absolvere. &c.* Ita docent Suar. *de pœnit. d. 27. s. 4.* Per. Nav. *de res. l. 2. c. 4. num. 269.* Sot. *in 4. d. 18. q. 4. a. 2. & c. contra Tolet. l. 3. c. 13.* Nav. *in c. placuit. d. 6. de pœnit. n. 144.* Henriq. *l. 6. c. 13. num. 4.* Palud. & c. quos citat, & quorum sententiam probabilem affirmat Laym. *loc. cit.* sententia opposita plures rationes vide apud Eundem. Sed neque sufficit, hanc licentiam concedendam à parochio confitendi alteri esse interpretativam aut præsumptam; & hinc non posse subditum confiteri alteri, si v. g. absens fuerit parochus per aliquod tempus non substituto Vicario, vel si parochus moriatur, aut ita repente zgotat, ut nò possit dare hanc licentiam, docet Barb. *l. c. n. 29.* citans Filiuc. *to. 1. tr. 7. c. 9. n. 242.* Trull. & c.

4. Nequit tamen parochus concedere hanc facultatem alteri audiendi confessiones suorum, dum ipse est excommunicatus vitandus; concedere enim hanc facultatem est actus jurisdictionis, quam excommunicatus non toleratus nec licitè nec validè exercet. Barb. *loc. cit. n. 29.* citans Suar. *tom. 5. de cens. d. 11. s. 2. n. 15.* & Squillant. *de privileg. Clericor. p. 3. n. 14.* contra Sylv. & Armill. Item nequit hanc potestatem delegare alteri, nisi hic sit approbatus ab Ordinario, juxta dispositionem Trid. *sess. 23. c. 15.* Gamb. *de cens. reserv. c. 2. n. 20.* Valer. *de diff. inser u-*

trumque for. v. paroch. diff. 4. Fagund. *in prac. Eccl. l. 7. c. 2. n. 42.* & alii apud Barb. *l. c. n. 27.* cum communi. Item non nisi approbato ab illo Ordinario, in cuius Diœcesi auditurus est confessiones, intellige, dum delegandus non est parochus, juxta sententiam, de qua *quest. preced.* (juxta quam parochus Diœcesis Monasteriensis non tantum parochio Diœcesis Colonienfis, sed etiam parochio Diœcesis Leodiensis versanti in Diœcesi Colonienfis delegare potest potestatem absolvendi suum parochianum existentem fortè tunc in Diœcesi Colonienfi, absque eo, quòd parochus hic Leodiensis delegatus egeat approbatione Diœcesani Colon.) sed Sacerdos alius citra beneficium parochiale approbatus; quamvis & talis, dum approbatus est ab Ordinario ejusdem Diœcesis, cuius sunt parochus delegans, ejusq; subditi ex commissione parochi subditum illius in aliena Diœcesi existentem sine istius Episcopi licentia aut approbatione absolvere posse videatur, saltem ex consuetudine, v. g. dum adiutor pastoris eo impedito processionem parochianorum comitatur, & ducit extra Diœcesim; cum etiam jurisdictionis delegata, seu concessa ab inferiore à Principe rectè exerceri possit extra territorium concedentis, ubi per eam non fit injuria Judici illius territorii, uti contingit, dum ea exercetur sine sit epitu & figura Judicii, v. g. in præsentem materia absolutio nis sacramentalis à peccatis; adeoque, sicut propterea ab Ordinario ipso, sic & ob paritatem rationis ab ejus delegato extra Diœcesim parochianorum confessiones audiri possunt, ut docet Sanch. *de marr. l. 3. d. 29. n. 21.* pluresque ab eo citati apud Garciam *de benef. p. 5. c. 8. nu. 129. & 131.* quamvis hoc ipsum limitet Garc. in oppositum, mirum modò illi delegati sint approbati in Diœcesi, in qua audiunt hujusmodi confessiones, ita ut non sufficiat approbatio Episcopi alterius, etiam si hic sit Episcopus pœnitentis aut Confessoris, citatq; pro hoc Guttier. *qq. can. l. 1. c. 27.* Zerol. *in pr. pœnit. c. 16. q. 3.* contra plures alios ab eo *ibid.* citatos. vide Suar. *tom. 4. d. 28. s. 6. & 7.* Insuper ut delegatus sit alius parochus, seu habens beneficium parochiale, & curam animarum actu & habitu, sicut habet delegans, & quidem ejusdem Diœcesis cum delegante, requirit Barb. *loc. cit. c. 19. n. 27. & 28.* citans pro hoc Squill. *de privil. Clericor. c. 1. n. 73.* Guttier. *loc. cit. n. 21.* & Garc. *l. cit. n. 132.* qui tamen *ibid.* nihil de hoc præter paulò antè ex eo allegata. Denique non potest delegatus à parochio ad audiendas confessiones parochianorum subdelegare. Argumento *l. ult. ff. de off. ejus. cui mandata est jurisdict.* Barb. *l. cit. n. 37.* citans Valer. *diff. 3. num. 6.* nisi solus officium suum explere non posset; tunc enim ex præsumpta voluntate delegantis concessum illi est, ut certum exercitium jurisdictionis alteri generatim committat, et si nequeat integrum officium Vicariæ suæ, ac proinde nec potestatem subdelegandi alteri committere, nisi id consuetudo permitteret. Barb. *ibidem* citans Sylv. *v. Vicariis. q. 5.* Nav. *in c. placuit. n. 69.* vide dicta de hoc supra, ubi de Vicariis.

5. Tertio potest parochus (intellige, non excommunicatus. Barbos. *l. cit. c. 20. n. 7.* in fine cum communi) etiam Sacerdoti ab Episcopo non composito ad Sacramenta administranda dare commissionem & licentiam administrandi parochianis suis, tam in propria parochiali, quam extra illam Sacramentum Eucharistiæ. Suar. *3. p. d. 72. s. 1. concl. 1.* Bauri *tr. 10. de paroch. q. 22. & c.* apud Barbos. *loc. cit. cap. 19. num. 6.* cum communi quam facultatem eo ipso quoque concedit alteri ministran-

ministrandi parochiano suo communione paschalem, dum huic dat, uti potest, licentiam, ut præceptum annuæ communionis adimpleat, eam recipiendo extra parochialem, v. g. in aliqua regularium Ecclesia. Hier. Garc. in sum. mor. tr. 3. diff. 4. dub. 4. n. 43. Nav. Azor. Regin. Mirand. &c. apud Barb. l. cit. Idem est, quo ad communionem præbendam viatici loco in mortis articulo. Potesque id ipsum ob rationabile causam necessitatis (quamvis ea hodie dum est major sacerdotum copia, rarius occurrat) si alius Sacerdos idoneus non adest, committere Diacono. Laym. Theol. mor. l. 5. tr. 4. c. 7. num. 2. citans Suar. Con. Henric. &c. uti id ipsum sine tali commissione potest Diaconus in casu necessitatis communicandi moribundum, ubi non adest, vel non potest, aut non vult Sacerdos, per licentiam, quam ipsi SS. Canones & præsumpta voluntas Episcopi & Papa in tali casu dant. Laym. ibid. Dum de cætero extra casum necessitatis, quo v. g. moribundus communicandus esset, & proprius Sacerdos abesset, aut non posset, aut noller eam administrare Eucharistiam, non administrat licite, nisi Sacerdos pastor proprius, vel ab eo, aut Episcopo vel Papa habens commissionem expressam aut præsumptam (uti vi privilegii hanc à Papa habent, possuntque Regulares quidam non requisitâ parochorum licentiâ distribuere in templis suis per se, vel per alios sacerdotes omnibus Christi fidelibus communionem liberam, hoc est, non paschalem, aut dari debitam in viaticum moribundis; toto etiam tempore paschali, si forte ipsam diem Resurrectionis Domini excipias, pro quo, quantum fieri potest, abstinere debent à parochianis communicandis, si parochi non consentiant; de quo inter alios vide Laym. loc. cit. c. 7. n. 4. Barb. cit. c. 20. n. 8.) cum dispensatio Sacramentorum, præsertim hujus, quo fideles spiritaliter pascuntur, sit proprium manus pastoris, quod proinde nemo alius sine illius commissione usurpare debet. Ugol. de off. Ep. c. 15. §. 7. n. 1. Bonac. de Sacram. d. 4. q. 5. p. 1. n. 4. Tamb. de jure Abb. to. 2. d. 5. q. 1. Laym. l. c. n. 3. & alii apud Barb. l. c. n. 2. Ita etiam ut si Regulares non parochi dicto modo non privilegiari sine speciali licentiâ Episcopi aut parochi ipsius subditis extra casum necessitatis communionem ministrent, incidant ipso facto in excommunicationem non absolvendi, nisi à Papa. Clem. I. de privil. Henric. in sum. l. 13. c. 40. §. 4. Azor. p. 1. l. 12. c. 13. q. 5. Bonac. l. c. n. 8. & alii apud Barb. n. 7. quæ sententia excommunicationis extendit se adhuc ad ministrantes communionem parochianis ex licentiâ parochi excommunicati. juxta Barb. l. cit. n. 7. Non tamen se extendit ad alios Sacerdotes non regulares. Bon. l. c. n. 11. Trull. in expos. Decal. l. 3. c. 5. du. 2. n. 8. apud Barb. l. c. Sed neq; ad Religiosos alteri Religioso alieno sine licentiâ ipsius prælati dantis communionem. Mirand. to. 1. q. 42. n. 1. Sanch. de matr. l. 3. d. 23. n. 17. apud Barb.

6. Quartò, dare potest parochus cuivis Sacerdoti commissionem, seu facultatē administrandi parochianis suis extremam unctionem. Laym. l. c. tr. 8. c. 6. n. 2. Barb. l. cit. c. 22. n. 2. De cætero etsi quilibet Sacerdos, uti proprius hujus Sacramenti minister validè illud conferat, cum ejus administratio intrinsecè non sit actus jurisdictionis. D. Tho. in 4. d. 22. q. 2. a. 2. Laym. l. c. n. 1. Barb. l. c. n. 1. cum communi juxta Trid. sess. 14. c. 3. licitè tamen & sine peccato mortali extra casum necessitatis illud non administrat parochianis, nisi proprius parochus, vel ab eo aut Episcopo licentiam habens, Laym. Barb. l. cit.

P. Leuren. Fori Belf. Pars 1.

Con. de Sacram. to. 2. d. 19. n. 28. Tamb. de jure Abb. l. c. cum communi, aut saltem prudenter sperans rationem parochi. Bass. in flor. cas. v. extrema unctio. Ludov. à S. Joan. de administr. Sacram. a. 5. de extrema unct. n. 22. & alii apud Barb. l. c. n. 2. Ita ut etiam Religiosi (secus est de aliis Sacerdotibus secularibus) præterea incurrant excommunicationem Papæ reservatam, si Clericis secularibus aut laicis sine proprii Sacerdotis licentiâ illud administrare præsumant. cit Clem. I. de paroch. Laym. l. cit. Barb. citans Riccium in pr. aurea resol. 210. vers. 12. Comitol. resp. mor. l. 1. q. 44. Mirand. &c. Possunt nihilominus Regulares licitè illud ministrare toties, quoties opus, non solum Religiosis ejusdem Ordinis, sed & conversis, oblatis donatis, Novitiis, servitoribus & familiaribus suis secularibus (intellige, dum intra eorum Collegia vel Monasteria habitant; Idemq; de pauperibus in eorum hospitalibus degentibus habet Barb. nu. 4.) ex privilegio Eugen. IV. concessio Minoribus, & ex concessione Pii V. vivæ vocis oraculo declarantis, ut gratia hujusmodi non censeantur derogata & restricta. Vide Suar. to. 4. de relig. tr. 10. l. 9. c. 9. §. 4. n. 12. Laym. cit. tr. 4. c. 7. n. 5. (ubi & meminit concessio- nis illimitatè & absolute factæ presbyteris Societ. JESU à Paul. III. quo ad eorum familiares in eorum Collegiis, Residentiis habitantibus) Barb. l. cit. n. 5. quamvis is dicat, quo ad Oblatos donatos, servitores seculares id hodie habere locum tantum in foro conscientiæ, seu occulto, ita ut si parochus aliquod jus circa hujusmodi personas vindicare vellet, & in foro externo id postularer, non posset ei resisti virtute præfati privilegii aut aliorum, nisi quatenus ea per Trid. restricta non sunt; atque ita Religiosos, quamdiu parochus non resistit, posse uti in hoc privilegiis suis.

7. Quintò, potest parochus (etiam non sacerdos. Laym. l. cit. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 4. Sanch. de matr. l. 2. d. 20. n. 3. &c.) etiam irregularis, suspensus, excommunicatus non toleratus, etiam extra casum necessitatis, juxta Sanch. l. c. d. 21. n. 7. Dian. p. 5. tr. 9. resol. 79. in fine. Babil. Pont. de matr. l. 7. c. 17. n. 14. Bonac. Hurt. Gutt. &c. apud Barb. l. cit. c. 21. n. 63. quin & degradatus juxta Sayr. de cens. l. 5. c. 22. n. 26. Bonac. quos refert Barb. nu. 64. Contrarium sentientibus Ledesin. de matr. q. 45. n. 5. d. 4. Alterio de cens. to. 1. l. 1. d. 6. c. 6. Laym. l. c. &c. eò quòd licet assistere matrimonio non sit actus jurisdictionis, vel administrationis, cum etiam ab invito præstari possit; sed tantum actus testimonii, adeoque id validè possit ipse parochus talis; datio tamen licentiæ, qua quis alioquin non qualificatus reddatur idoneus ad legitimum valorem actus, videatur esse exercitium jurisdictionis, ut Nav. cons. 14. de eland. desp. n. 6. deputare sui loco alium sacerdotem. Trid. sess. 24. c. 1. etiam non deputatum ab Episcopo. Rebell. de oblig. just. p. 2. l. 2. q. 8. n. 5. Barb. cit. c. 21. n. 62. etiam Regularem. Barb. ibid. n. 1. Mirand. in man. prælator. t. 1. q. 48. n. 1. &c. etiam, saltem validè, & in casu necessitatis licitè excommunicatum quoque non toleratum. Laym. l. c. Chapeavil. de modo ministrandi Sacram. temp. pestis. c. 6. q. 3. Non tamen alium, quam Sacerdotem. Argumento Trident. l. cit. Laym. n. 4. Sanch. loc. cit. cum communi ad assistendum matrimonio suorum parochianorum, etiam extra parochiam propriam. Barb. l. cit. n. 65. citans Con. Regin. Bonac. &c. contra Seguram & Franc. Molin. Sufficit autem ad valore matrimonii hæc facultas data non in scripto, sed verbotenus. Sanch.

P 2

loc.

*l. cit. d. 35. n. 20. Ugol. de irreg. c. 6. §. 7. n. 3. Regin. Henriq. Bonac. Sayr. &c. quos citat & sequitur Barb. n. 70. Item dolo vel metu extorta, modò dolus & mendacia non versentur circa substantiam, vel causam finalem. Barb. loc. cit. Sanch. d. 39. n. 13. Con, Regin. &c. Item data contra prohibitionem Episcopi. Barb. l. c. citans Pont. de matrim. l. 5. c. 29. n. 3. Item, ut Sanch. l. cit. d. 36. Hurtad. de matr. l. 5. diff. 13. n. 44. Filiuc. Trull. apud Barb. cit. c. 21. n. 75. concessa nuncio, ad eam petendam misso (secus est, ut iidem A. A. si concessa à parochio motu proprio, vel ad instantiam alterius non misit à Sacerdote astituro, eò quòd talis licentia habeat rationem privilegii cujusdam, quòd effectum sortitur à tempore notitiæ) antequam ea ad notitiam petentis Sacerdotis perveniat; eò quòd satis sit eam cognitam & acceptatam à nuncio. Addit tamen Barb. *ibidem*, se reperisse Declar. S. Congr. sub die 5. Decembr. an. 1626. qua censentur, matrimonium contractum coram Sacerdote extraneo habente licentiã à proprio parochio unius ex contrahentibus, & ignorante se illam habere; prout ignorat unus contrahentium, esse invalidum. Item sufficit licentia, seu commissio generalis data ministrandi omnia sacramenta à parochio volente facere absentiam, vel infirmo. Barb. n. 71. ex Rebell. Bonac. & aliis. referens sic decisum à S. Congr. Idem est, dum à parochio concessa est licentia, ut possit quis omnia intra parochiam ad curam animarum spectantia exercere. Nav. *conf. 27. tit. de spons. in antiq. Tamb. de jure Abb. tom. 2. d. 8. q. 2. Sanch. cit. l. 3. d. 35. n. 5. Hurt. Sayr. & alii apud Barb. n. 72. quamvis ipsò ex Sanch. l. cit. dicat, id procedere, dum parochus absens relinquit substitutum; non verò, dum præfens dat licentiam ministrandi Sacramenta; tunc enim licentiam illam se extendere solum ad Sacramenta magis necessaria, & vi illius non posse talem assistere matrimonii, hocque velle ait Filiucium *qq. mor. tom. 1. tr. 20. p. 1. c. 6. n. 218. Tamb. l. cit. n. 1. & sic resolvit Rotam decis. 643. n. 1. p. 1. divers.* Non tamen sufficit licentia tacita, sed requiritur expressa Sanc. cit. l. 3. d. 35. n. 15. Filiuc. loc. cit. Cou. tom. 2. d. 30. dub. 2. n. 31. Pont. de imped. matrim. c. 26. §. 6. Gonz. ad reg. 8. cancell. gl. 47. n. 52. aliique plurimi apud Barb. n. 69. Et quidem actum copulationis præcedens Barb. l. cit. citans Sanch. nu. 18. Salzed. &c. Porò data licentia viget, quamdiu à Parochio concedente non revocatur. Tunc revocata censetur, quando iis, quibus concessa fuit, per certum nuncium aut literas significata est revocatio. Sanch. l. cit. d. 36. n. 9. Con, l. cit. n. 32. Barb. l. cit. n. 73. resolventes, ut Barb. ait, ante hujusmodi intimationem actu tenere, etiam si Sacerdos ille aliunde sciret suæ facultatis revocationem. Exspirat verò dicta licentia, si interim parochus moriatur, Barb. n. 74. contra Franc. Molin. testans sic resolutum à Rota in Vicentina Matrimon. coram Dunez & Argumento. l. mandatum. c. mandari. c. gratum & c. relatum. de off. deleg. Deniq; idem quo ad dandam hanc licentiam assistendi matrimonii posse parochos delegatos seu constitutos ab Episcopo ad ejus nutum amovibiles; Item vice curatos à parochis proprietariis institutos, tenent Rebell. in addit. l. 4. n. 67. Hurt. de matr. d. 5. diff. 10. n. 34. Possev. &c. apud Barb. l. cit. n. 67. Idque etiam in præsentia parochi proprietarii. Pont. de matr. l. 5. c. 28. n. 2. Sanch. l. cit. d. 31. Guttier. &c. apud Barb. l. cit. contra Sor. & Bartholom. Medin.**

Questio 436. Quid possit parochus circa delegationem prædicandi in parochia?

Respondeo: et si solius parochi licentia sufficiens videatur attentò jure communi, ut quis ab eo invitatus possit in Ecclesia parochiali concionari ex textu Clem. *audum de sepult.* vi tamen Trid. sess. 24. c. 4. & sess. 5. c. 5. prohibitum est parochis in suis Ecclesiis admittere concionatores ab Ordinario non approbatos, etiam si prædicare vellent aliquis Episcopus. Atque ita hodie nullum, etiam à parochio invitatum prædicare posse in ejus Ecclesia sine licentia Episcopi, ex Declar. Clem. 8. resolvit Zipæus in *analytic. juris Eccl. enarrat. l. 3. tit. de paroch. n. 3.* apud Barb. de off. paroch. p. 1. c. 14. n. 8. nisi alias prædicator parochio notus esset, ad hoc, ut semel iterumque prædicaret. Ugol. de off. Ep. c. 42. §. 1. n. 3. Nav. apud Barb. l. cit.

Questio 437. Quid possint parochi circa dandam veniam non jejunandi diebus jejunii, & laborandi diebus festis?

Resp. ad primum: potest ex iusta causa, (sine iusta causa namq; nec licet nec valde in hac lege utpote superioris dispensat parochus. Sanch. in select. disp. 54. n. 38. nisi ubi prudenter & bonâ fide arbitratus esset causam subsistere; valet enim tunc dispensatio illius, et si à parte rei causa insufficientis fuisset, Sanch. l. cit. n. 39. ob præsumptam in eo casu erroris bonæ fidei voluntatem superioris, in cuius jure dispensat inferior. l. 1. tr. 4. c. 22. n. 1. cum communi) & in iusto dubio (dum enim necessitas est evidens, opus non est dispensatione) tam ad esum carni, quam ad secundam refectionem, dispensare, seu licentiam dare potest parochus parochianis suis, non solum in oppidis & villis, ubi nec Episcopus, nec ejus Vicarius adest, sed etiam in civitate, vel alibi præfente Episcopo episcopi Vicario, ubi & quia ita servat consuetudo legitime præscripta. Nav. in man. c. 21. n. 20. Azor. in sit. mor. p. 1. l. 7. c. 29. q. 3. Fagund. in præc. 4. Eccl. l. 1. c. 9. n. 2. Possev. de off. curati c. 12. n. 22. Barb. de off. paroch. p. 1. c. 16. n. 3. quoniam & Sanch. de matr. l. 8. d. 9. n. 27. & in Opus. tr. 2. l. 5. c. 11. n. 18. absolutè affirmat, posse id parochum præfente Episcopo; quia inquit, ad Episcopum non recurritur in minimis, ut usus habet, & Episcopi sciunt, & non contradicunt contra Jacob. de Grass. in aureis decis. p. 1. l. 2. c. 37. n. 17. Vegam. in sum. p. 1. c. 14. casu 36. Sa. v. jejunium, apud Barb. l. c. id negantes de usu carni, Porò dum causa iusta est, non potest parochus jejunium in aliud opus commutare, etiam ex parte, reuente illo, qui dispensationem accipit, Joan. Sanch. loc. cit. n. 40. Filiuc. tom. 2. tr. 27. c. 7. n. 129. apud Barbof. l. cit.

2. Resp. ad secundum, posse parochum ex causa legitima, nimirum dum ea est dubia, aut videretur non satis sufficiens; si enim necessitas seu causa excusationis est manifesta & indubitata, opus non est dispensatione, seu petitione licentiæ, licet id interdum securus & decens sit, præsertim si impedimentum diu aut ordinariè est duraturum. Laym. Theol. mor. l. 4. tr. 5. c. 4. n. 2. Fagund. in præc. Eccl. l. 1. c. 14. n. 27. Azor. p. 2. l. 1. c. 28. q. 6.) dare licentiam diebus festis laborandi, ubi commodè ad Episcopum episcopi Vicarium, aliove ministros illius ad hoc deputatos recurrere non potest. Laym. l. cit. Barb. l. c. n. 6. Possev. l. c. c. 12. n. 12. Azor. l. c. ubi etiã, quòd licet in dicto casu parochus jure cõcedat facultatè, ut quis ad tempus eã lege solvatur ob iustam causam, non possit tamen dare facultatem in perpetuum, citatque